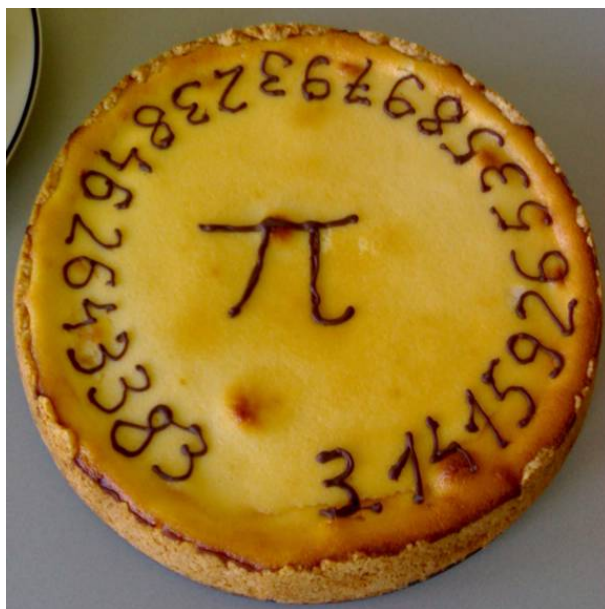

INFOMAT

FEBRUAR 2026

π -dagen 14. mars

Feiring av π -dagen startet som et påfunn ved et vitenskapsmuseum i San Fransisco i 1988. Siden har dagen i større eller mindre grad blitt feiret av folk med tilknytning til matematikk, verden over.

En kuriøs tilleggsopplysning er at Albert Einstein ble født på denne dagen, i 1879, og mens vi er i fysikkens verden, Stephen Hawking døde på denne datoen i 2018.

INFOMAT kommer ut med 11 nummer i året og gis ut av Norsk Matematisk Forening. Deadline for neste utgave er alltid den 15. i neste måned. Stoff til INFOMAT sendes til

arnebs at math.uio.no

Foreningen har hjemmeside <http://www.matematikkforeningen.no/>
Ansvarlig redaktør er Arne B. Sletsjøe, Universitetet i Oslo

Matematisk kalender

2026

Mars:

19. Abelpriskunngjøringen

<<https://abelprisen.no/>>

Mai:

26. Abelprisutdeling

<<https://abelprisen.no/>>

Juni:

15.-19. Midnight Sun Summit in Mathematics and Engineering

<https://uit.no/tavla/artikkel/881164/midnight_sun_summit_in_mathematics_and_engineering_and_engineering>

15.-19. Sommerskole: Positive Geometry and Scattering Amplitudes

<<https://www.mn.uio.no/math/english/research/groups/algebra/events/conferences/nordfjordeid-2026/index.html>>

September:

9.-11. Nasjonalt matematikermøte

<<https://www.ntnu.no/imf/nmm2026>>

Arrangementer

Midnight Sun Summit in Mathematics and Engineering, Narvik, 15.-19. juni 2026

Registration is now open for the Midnight Sun Summit in Mathematics and Engineering. The summit aims to bring together international experts and young researchers to explore current developments and emerging challenges at the interface of mathematics and engineering, and to foster interdisciplinary exchange and collaboration.

The program features plenary lectures by: S. Bhalla (IIT Delhi), B. Birnir (UCSB), R. Brinker (Brincker Monitoring ApS), A. Buffa (EPFL),

H. G. Feichtinger (Vienna), B. Kaltenbacher (Klagenfurt), J.-B. Lasserre (LAAS-CNRS), P.-L. Lions (École Polytechnique & Collège de France), H. Munthe-Kaas (UiT Tromsø & Bergen), A. Piatnitski (UiT Narvik), L. Pick (Charles University), N. Samko (UiT Narvik), W. Schilders (TU Eindhoven), and A.-K. Tornberg (KTH).

Invited and contributed sessions will span mathematical modelling, scientific computing, statistics, homogenization, optimization and systems theory, smart materials, structural health monitoring, energy systems, industrial applications, sustainable urbanism, and AI/ML in engineering.

Deadlines:

- Abstract submission: 26 January 2026
- Early-bird registration (4 kNOK): 13 April 2026
- Regular registration (5 kNOK): 5 June 2026

Organizers: Rune Dalmo, Lars-Erik Persson, Cordian Riener, Rodolfo Rios-Zertuche, and Harpal Singh.

Further information and registration: mssme.no
Contact: mssme2026@uit.no

Sommerskole: Positive Geometry and Scattering Amplitudes, Sophus Lie Center, Nordfjordeid, 15.-19. juni 2026

The aim of the summer school is to provide an introduction to recent advances in positive geometry. The school is aimed at phd students (as well as advanced master students and early postdocs) with a general background in algebra, and with interests in algebra, geometry or topology. There will be three lecture series and extensive problem sessions.

Lecturers:

- Lara Bossinger (Universidad Nacional Autónoma de Mexico): Positive Grassmannians and Cluster algebras
- Marcus Spradlin and Anastasia Volovich (Brown): Scattering amplitudes and Amplituhedra, mathematical aspects of quantum field theory.
- Simon Telen (MPI Leipzig): Positive geometry and canonical forms

Organizing committee: Gunnar Fløystad (Bergen), Kristian Ranestad (Oslo), Helge Ruddat (UiS)

Sponsors: Mathesis PhD school (<https://staging.lie>)

stormer.no/mathesis) University of Oslo, University of Stavanger, UiT The Arctic University of Norway

Registration deadline is May 4th 2026.

For registration and further information check the web page:

<https://www.mn.uio.no/math/english/research/groups/algebra/events/conferences/nordfjordeid-2026/index.html>

Nasjonalt matematikermøte 2026 Trondheim, 9.-11. september 2026

Nasjonalt matematikermøte arrangeres i Trondheim 9.-11. september, 2026. Møtet er sponset av Trond Mohn Stiftelse (TMS) og Tromsø Forskningsstiftelse (TFS).

Organisasjonskomiteen ønsker alle som er tilknyttet et norsk universitet eller høyskole velkomne til møtet. Den 9. september arrangeres en PhD/Postdoc-dag, og selve møtet arrangeres 10.-11. september. For mer informasjon, inkludert påmelding, viser vi til vår hjemmeside:
<https://www.ntnu.no/imf/nmm2026>

Hotellopphold med frokost blir dekket for tilreisende. Vi har også mulighet til å dekke reiseutgifter. Lunsj og konferansemiddag er åpen for alle deltakere.

For spørsmål, tilbakemeldinger eller kommentarer: nmm2026@math.ntnu.no

Mvh. Organisasjonskomiteen NMM2026

Nye doktorgrader

Magnus Ørke ved UiO forsvarte 20. februar 2026 sin avhandling *A particle path perspective on scalar conservation laws. Theory, numerics, and stochastic perturbations* for graden PhD.

Veiledere har vært Ulrik Skre Fjordholm og Frank Norbert Proske, begge UiO.

Sammendrag:

Conservation laws are crucial mathematical models for predicting how quantities flow, describing phenomena ranging from rush-hour traffic to gas dynamics. These models face a fundamental mathematical challenge: They often predict the

formation of “shocks” – sudden discontinuities, like a traffic jam. This, in turn, has the effect that the equations allow for multiple solutions, requiring a selection criterion to select the single, physically correct outcome.

This thesis establishes a new framework for identifying this correct, macroscopic solution, by shifting focus to the underlying microscopic dynamics. Instead of analyzing the solution as a whole, we track the specific trajectories along which mass and information travel. We prove that the stability of these trajectories is mathematically equivalent to selecting the physically correct solution.

We apply this insight to design a new, precise method for approximation and computer simulation of traffic flow. Furthermore, we demonstrate that introducing random noise to the equation acts as a natural selection mechanism: Rather than creating disorder, the noise regularizes the system, automatically forcing it to converge to the correct deterministic solution.

The work provides mathematicians and engineers with a unified framework to better understand and simulate scalar conservation laws.

Kunngjøringer

ICM 2026

Registration is now open for the International Congress of Mathematicians 2026, to be held in Philadelphia (Pennsylvania, USA), from 23 to 30 July 2026. Register by May 11, 2026.

Visit the ICM 2026 website

[<www.icm2026.org>](http://www.icm2026.org)

for more information.

Utlysning av Abelstipend

Norsk matematisk forening deler årlig ut Abelstipend til studenter som er opptatt ved et masterprogram i matematiske fag ved et norsk lærested.

Abelstipendene har som formål å stimulere lovende studenter til videre studier og forskning i matematiske fag.

Neste søknadsfrist er 15. april 2026. Det kan da søkes om midler for studieåret 2026/2027. Søknadene sendes til nmf@matematikkforeningen.no

For denne søknadsrunden er maksimalbeløpet kr. 25.000,- for den første måneden og kr. 15.000,- for hver av de påfølgende månedene. Totalt kan det deles ut kr. 50.000,-.

Et Abelstipend er et personlig stipend som skal dekke utgifter i forbindelse med opphold ved et utenlandsk lærested. Det gis til mastergradsstudenter ved norske læresteder som har fullført utdanning på bachelornivå eller tilsvarende. Som faglig minstekrav for tildeling av Abelstipend kreves normalt 80 studiepoeng i matematiske fag. Norsk matematisk forening krever ikke reiseregning eller annen rapportering fra mottaker av Abelstipend. Norsk matematisk forening er ansvarlig for rapportering om stipendtildelingene til Skatteetaten. Mottaker av Abelstipend er selv ansvarlig for at tildelt beløp anvendes som forutsatt og for nødvendig rapportering til Skatteetaten.

En søknad om Abelstipend skal inneholde:

- Faglig mål for studieoppholdet
- Navn på utenlandsk lærested der studieoppholdet planlegges gjennomført, fortrinnsvis med bekrefteelse fra faglig kontaktperson og/eller dokumentasjon på at studieopphold er innvilget
- Kandidatens karakterutskrift
- Anbefaling fra veileder.

Hovedkriteriet for tildeling er faglig kvalitet.

Nominasjoner til Viggo Brunprisen 2026

Viggo Brunprisen 2026 skal deles ut under Nasjonalt Matematikermøte 2026 i Trondheim 10.-11. september.

<https://www.ntnu.no/imf/nmm2026>

Nominasjoner sendes til mailto:nmf@matematikkforeningen.no med cc til Eugenia Malinnikova <eugeniam@stanford.edu> innen 1. april 2026.

Statutter og mer informasjon finnes på:

<https://web.matematikkforeningen.no/viggo-brun-prisen/>

Komiteen består av

- Eugenia Malinnikova (leder)
 - Snorre Christiansen
 - Andreas Leopold Knutsen
-

Stål Aanderaa, 1931-2026

Source:UiO

Jeg har kjent til Stål siden forelesningene i MA 5 våren 1967, men ble ordentlig kjent med ham mens jeg var hovedfagstudent årene 1971-72. Siden har vi hatt mye med hverandre å gjøre, først i et lærer-student forhold, og etterhvert som kolleger og kollegiale venner.

Hele sitt yrkesaktive liv var Stål knyttet til Matematisk institutt på Blindern. Riktignok tilbragte han to år ved Harvard, hvor han etterhvert tok doktorgraden, og han var gjesteforsker ett år ved IBM research center i New York, men begge gangene med permisjon fra UiO. Husker jeg rett henla han sin forskning til Finnmark et år, et år han var fritatt for undervisning. Det var nok hensynet til Kari som var utslagsgivende for valg av sted den gangen.

Stål ble ansatt i kvart stilling som vitenskapelig assistent 4. oktober 1958, og var deretter vit.ass. i full stilling i seks år. Han var aktiv på instituttet også før det. Eksempelvis, som magistergradstudent ledet han et seminar i matematisk logikk våren 1957.

Siste del av 50-tallet og første del av 60-tallet var en brytningstid for instituttet, og Stål var en av flere unge matematikere som fornyet undervisningsoppleggene og norsk matematisk forskning. Sammen med Ingebrigt Johansson skrev han kompendiet til Ma 5, Usystematiske forelesninger i matematikkens systematikk. Han sto også bak emnet Ma 15, Algoritmer og rekursivitet. Dette åpnet et vindu mot informatikkens grunnlag, og tiltrakk seg studenter fra det miljøet.

Gitt tavle, kritt og et auditorium med studenter eller kolleger kunne nok Stål virke litt usammenhengende og vanskelig å følge med på. Som veileder, og i det hele som samtalepartner, viste han en helt annen side av seg selv. Han ble populær både som gruppelærer og som veileder, og

også som ressursperson for oss som ikke direkte var hans studenter.

Tiden ved Harvard ble viktig for Stål, personlig og for hans faglige utvikling. Han knyttet kontakt med, og samarbeidet med flere som kom til å dominere forskningsfeltet i årene som fulgte. Stål selv er regnet med blant disse. Dette er ikke stedet for å diskutere resultatene av Ståls forskning, men la meg bare nevne ett samarbeidsarbeide med Stephen Cook, som han delte kontor med ved Harvard mens de begge var PhD-studenter. De viste, litt populært formulert, at det vil alltid ta lengre tid å multiplisere to tall enn å addere dem.

Stål fikk et personlig professorat fra mars 1978. Den gang var ikke et personlig professorat noe man søkte om, men noe som miljøet rundt tok initiativ til, og som bare ble tildelt etter en grundig evaluering gjort av internasjonale forskere. Et av anbefalingsbrevene, fra en professor ved MIT, inneholdt følgende: The man is a combinatorial genius, promote him!

Dette sitatet sier mye om hvor Ståls styrke som matematiker lå: intrikate konstruksjoner som det krevde stor oppfinnsomhet å komme på, men som i etterhånd ofte kunne forstås på grunnlag av standard pensumlitteratur.

Det personlige professoratet ble gitt via en egen underpost i statsbudsjettet. Stål virket ikke utpreget selvopptatt, men da statsbudsjettet for 1978 kom sikret han seg et eksemplar av den relevante delen for raskt selv å kunne sjekke om navnet hans sto der. Det gjorde det.

Stål ble pensjonist i 2001, men sluttet ikke å delta i instituttets liv. Frem til nedstegningen våren 2020 var han fast deltager på logikk-gruppens torsdagsseminar, og han hadde lenge tilgang til eget kontor på instituttet. Vi kan med rette si at Stål var en positiv del av instituttet det meste av sitt voksne liv.

På vegne av Matematisk institutt, logikkgruppen og meg selv vil jeg takke for alle de årene vi fikk glede av Stål, hans intellekt, hans oppfinnsomhet, hans lune humor og, enkelte ganger, hans litt eksentriske måte å være på.

Dag Normann

Abelpriskunngjøringen 2026

Hvem vinner Abelprisen for 2026?

Realfagsentusiaster fra hele verden følger med når Akademiets preses avslører året tildeling: Hvilken matematiker hedres med Abelprisen i år? Følg med på kunngjøringen 19. mars kl. 12.00.

Abelpriskunngjøringen for 2026 sendes direkte på YouTube og abelprisen.no.

Det Norske Videnskaps-Akademi deler ut en av verdens fremste priser innen matematikkfaget: Abelprisen. Det er Akademiets preses, Annelin Eriksen som kunngjør hvem som tildeles prisen for 2026.

Abelpriskomiteen leder, professor Helge Holden vil redegjøre for komiteens begrunnelse. Det er Abelpriskomiteen som har det ærefulle oppdraget med å vurdere verdige nominerte til Abelprisen. Komiteen avgir en innstilling til Akademiets styre, som formelt vedtar forslaget.

Den britiske vitenskapsjournalisten Timandra Harkness vil presentere vinnerens arbeid på en tilgjengelig måte. Harkness er kjent for å formidle og popularisere både matematikk og statistikk og er en av Storbritannias store formidlere av realfag.

Abelpriskomiteens leder Helge Holden og vitenskapsjournalist Timandra Harkness

